Forskrift for graden Doctor philosophiae (dr. philos.) ved Norges miljø- og biovitenskapelige universitet

Fastsatt av styret ved Norges miljø- og biovitenskapelige universitet den 12 desember 2014 med hjemmel i Lov om universiteter og høyskoler av 2005-04-01-15.

§ 1 Målsetting

Graden doctor philosophiae (dr.philos.) skal kvalifisere for forskningsvirksomhet og for annet arbeid i samfunnet hvor det stilles store krav til vitenskapelig innsikt og arbeidsmåte.

§ 2 Retten til å fremstille seg

Rett til å fremstille seg til prøven for dr.philos.-graden har den som har oppnådd eksamen av høyere grad.

Rektor kan gi søkere som på annen måte har godtgjort tilsvarende kvalifikasjoner i vedkommende fag, adgang til å framstille seg til doktorgradsprøven. Avhandlingen skal ikke bedømmes før slik tillatelse er gitt. Instituttet vurderer søkerens forhåndskvalifikasjoner og utarbeider en innstilling på grunnlag av søkerens dokumentasjon av tidligere studier og vitenskapelige arbeider, jf § 5, første ledd. Rektor fatter vedtak i saken. I slike tilfeller kan Rektor stille krav om at søkere gjennomgår særskilte kurs og/eller består særskilt prøve før det gis adgang til bedømmelse av doktorgradsarbeidet. Søknaden fremmes samtidig med oversendelse av doktorgradsarbeidet.

Den som har adgang til fremstilling etter første eller annet ledd har rett til å fremstille seg for prøven dersom Rektor etter begrunnet søknad og innstilling fra det aktuelle institutt/fagmiljø gir tillatelse til dette. Slik adgang innvilges fortrinnsvis dersom avhandlingen dekker ett eller flere av disse kriteriene:

- behandler emner eller bygger på materiale som har direkte tilknytning til Norge, eller
- har sterk tilknytning til norsk forskning innen fagområdet , eller
- er utført under opphold ved norsk universitet eller forskningsinstitutt, eller i særlig kontakt med norske forskere, eller
- søkeren har oppholdstillatelse i Norge

§ 3 Avhandlingen

Avhandlingen må omhandle et tema som har relevans til et av NMBUs fagområder.

Avhandlingen skal være et selvstendig, vitenskapelig arbeid på et høyt faglig nivå når det gjelder problemformuleringer, begrepsmessig presisering og metodisk, teoretisk og empirisk grunnlag, dokumentasjon og fremstillingsform. Avhandlingen skal ligge på samme faglige nivå som en ph.d.-avhandling, men ha betydelig større omfang. Avhandlingen skal bidra til å utvikle ny faglig kunnskap og ligge på et faglig nivå som tilsier at den vil kunne publiseres som en del av fagets vitenskapelige litteratur.

Avhandlingen kan være et frittstående arbeid eller en videreføring av masteroppgave eller tilsvarende. Avhandlingen kan også være en videreføring av faglig arbeid som er utført tidligere i forbindelse med andre eksamener i studiet.

Arbeid som har vært godtatt som oppgave ved høyere grad, som masteravhandling eller som magister- eller licensiatavhandling/dr.scientavhandling/ph.d.-avhandling, eller som er belønnet med medalje for besvarelse av en av universitetets prisoppgaver, kan ikke antas til

bedømmelse, med mindre arbeidet inngår som en mindre del av en avhandling som består av flere sammenhengende arbeider.

Flere mindre arbeider kan godkjennes som deler av doktorgradsavhandlingen når de etter sitt innhold utgjør et hele. I tillegg til de enkelte delene skal det da utarbeides et sammendrag som gjør nærmere rede for helheten i avhandlingen. Arbeider eldre enn 10 år kan normalt ikke benyttes i avhandlingen. I tilfelle der arbeider eldre enn 10 år inngår i avhandlingen, skal det i anmodningen om å få arbeidet bedømt for dr.-philos-graden legges ved en vurdering som særskilt viser hvordan delarbeidet (-ene) som er eldre enn 10 år, henger sammen med avhandlingen og hvordan det har gitt ny kunnskap innen fagområdet.

Fellesarbeid kan godtas til bedømmelse (også som ett av flere arbeider, jf 4. ledd) forutsatt at doktorandens bidrag representerer en selvstendig innsats som kan identifiseres i den utstrekning det er nødvendig for vurderingen. I slike tilfeller skal det normalt innhentes erklæringer fra de øvrige forfattere eller eventuelt andre som har fulgt arbeidet, slik at doktorandens bidrag kan identifiseres.

Et arbeid eller deler av et arbeid som for søker er til vurdering for doktorgraden ved en annen norsk eller utenlandsk universitet kan ikke samtidig innleveres for bedømmelse ved NMBU.

Et arbeid eller deler av et arbeid som for søker tidligere er bedømt og godkjent for doktorgraden ved norsk eller utenlandsk universitet eller høgskole, kan ikke antas til bedømmelse selv om arbeidet innleveres i omarbeidet skikkelse.

Avhandlingen skal være skrevet på norsk, svensk, dansk eller engelsk. Dersom det ønskes nyttet annet språk, må det søkes om særskilt tillatelse til dette ved innlevering av avhandlingen. Instituttet fatter avgjørelse om dette.

Avhandlingen skal være offentlig tilgjengelig.

En doktorgradsavhandling som ikke er blitt godkjent ved en tidligere bedømmelse, kan bedømmes i omarbeidet skikkelse, enten som eneste arbeid eller som ett av flere sammenhengende arbeider, først seks måneder etter at instituttet har fattet beslutning om å forkaste avhandlingen. Bedømmelse på ny kan bare finne sted en gang.

§ 4 Bedømmelse

Doktorgraden tildeles på grunnlag av:

A. Godkjent vitenskapelig avhandling og et tilfredsstillende forsvar i en offentlig disputas
B. To godkjente prøveforelesninger.

§ 5 Innlevering

Innlevering av avhandlingen og anmodningen om å få arbeidet bedømt for doktorgraden stiles til Rektor via aktuelt institutt. Med søknaden vedlegges bekreftet kopi av vitnemål som viser avlagte eksamener og grader. Instituttets forslag til bedømmelseskomité skal følge søknaden, jf. § 6.

Hvis det kreves særskilt tillatelse, jf § 2, skal søkeren dokumentere sine studier og vedlegge tidligere vitenskapelige arbeider. Slik søknad fremmes samtidig med oversendelse av doktorgradsarbeidet. Søknad om godkjenning av annet språk i avhandlingen enn de foreskrevne, jf § 3, fremmes ved innlevering av avhandlingen.

Doktoranden sender sammen med avhandlingen en skriftlig egenerklæring om at avhandlingen eller deler av denne ikke er eller har vært innlevert til bedømmelse for doktorgrad ved annen norsk eller utenlandsk institusjon.

Avhandlingen leveres i 5 eksemplarer og i innbundet eller heftet stand.

Dersom avhandlingen godkjennes til disputas leveres ytterligere minst 50 eksemplarer av avhandlingen. Sammen med avhandlingen leveres et kortfattet sammendrag som kan tjene som pressemelding. Avhandlingen skal være mangfoldiggjort og offentlig tilgjengelig senest en måned før disputasen holdes.

Et innlevert arbeid kan ikke trekkes tilbake før det er endelig avgjort om det er verdig til å forsvares for doktorgraden. Etter innlevering har doktoranden kun anledning til å foreta rettinger av formell art, forutsatt at han eller hun sender inn en oversikt over samtlige rettinger som er foretatt i det innleverte arbeid. Oversikten leveres inn senest sammen med tema for selvvalgt prøveforelesning, jf § 8.

§ 6 Oppnevning av bedømmelseskomité

Til å bedømme avhandlingen, prøveforelesningene, og forsvaret av avhandlingen, oppnevner rektor etter forslag fra aktuelt institutt en sakkyndig komité på minst tre medlemmer. Rektor utpeker komiteens leder. Minst to av komitémedlemmene skal være uten tilknytning til bedømmende institusjon. Minst ett av medlemmene i komiteen bør komme fra en anerkjent utenlandsk institusjon. Komiteen skal såfremt mulig være sammensatt slik at begge kjønn er representert. Medlemmene skal ha doktorgrad eller tilsvarende faglig kompetanse. Habilitetsreglene i Forvaltningslovens §§6 flg. gjelder for komiteens medlemmer, jf lovens §10. Doktoranden orienteres om komiteens sammensetning.

§ 7 Komiteens innstilling og behandlingen av innstillingen

Komiteen avgir innen tre måneder en begrunnet innstilling, eventuelt vedlagt individuelle uttalelser, om hvorvidt arbeidet er verdig til å forsvares for doktorgraden. Dissenser skal begrunnes. Komiteen kan kreve framlagt doktorandens grunnlagsmateriale og utfyllende eller oppklarende tilleggsinformasjon.

Bedømmelseskomiteens innstilling med eventuelle dissenser og individuelle uttalelser stiles til instituttet og skal så snart som mulig oversendes doktoranden, som gis en frist på minimum en uke til å fremme skriftlige merknader til innstillingen.

Dersom doktorandens merknader kan ha betydning for spørsmålet om avhandlingen kan godkjennes, bør merknadene forelegges bedømmelseskomiteen før instituttet fatter realitetsvedtak i saken.

Dersom bedømmelseskomiteen er enstemmig i sin innstilling, fatter instituttet vedtak i saken.

Dersom det er dissens i komiteen, fremmer instituttet saken for rektor, som kan:

- Fatte vedtak uten ytterligere bedømmelse
- Søke nærmere avklaring fra bedømmelseskomiteen
- Oppnevne to nye sakkyndige som avgir individuelle uttalelser om avhandlingen
- Vedta at de to nye sakkyndige skal inngå i en utvidet bedømmelseskomité

Rektor fatter vedtak i saken på grunnlag av uttalelsen, eventuelle merknader fra doktorgradskandidaten og eventuelle uttalelser som er innhentet fra de to nye sakkyndige.

Doktoranden underrettes om resultatet av behandlingen.

§ 8 Prøveforelesninger og disputas

Dersom arbeidet finnes verdig til å forsvares for doktorgraden, skal doktoranden holde to offentlige prøveforelesninger, en over et selvvalgt emne og en over et oppgitt emne. Doktoranden meddeler tittel på prøveforelesning over selvvalgt emne til universitetet 1 måned før disputasen. Emne for prøveforelesning over oppgitt emne bestemmes av bedømmelseskomiteen og kunngjøres for doktoranden 14 dager før forelesningen. Disputasen skal avholdes innen seks måneder etter at avhandlingen er innlevert til bedømmelse. Prøveforelesningene skal holdes før disputasen.

Forelesninger og disputas skal skje på det språket som avhandlingen er skrevet på, eller et annet språk som er tillatt i henhold til § 3, 8.ledd.

Bedømmelseskomiteen vurderer prøveforelesningene, som skal finnes tilfredsstillende.

Finner bedømmelseskomiteen prøveforelesningene tilfredsstillende, skal doktoranden forsvare doktorgradsarbeidet i disputas.

Disputasen skal være offentlig. Det skal være to ordinære opponenter. De to ordinære opponentene skal være medlemmer av bedømmelseskomiteen og utpekes av komiteen selv. I særlige tilfeller kan det oppnevnes ordinære opponenter som ikke har vært medlemmer av komiteen.

Disputasen ledes av instituttleder som gjør kort rede for innleveringen og bedømmelsen av avhandlingen og for prøveforelesningene og bedømmelsen av disse. Deretter gjør første ordinære opponent rede for hensikten med og resultatene av den vitenskapelige undersøkelsen. Første ordinære opponent innleder diskusjonen og andre ordinære opponent avslutter disputasen. Øvrige tilstedeværende som ønsker å delta i drøftingen, må under disputasen gi melding om dette til disputasens leder innen et tidspunkt som denne fastsetter og kunngjør ved åpningen av disputasen.

Etter disputasen sender bedømmelseskomiteen en innberetning til instituttet der den gjør rede for hvordan den har vurdert prøveforelesningene og forsvaret av avhandlingen. Innberetningen skal konkludere med om prøvene samlet sett er godkjent/ikke godkjent.

Instituttet fatter vedtak om godkjenning av prøveforelesninger og disputas.

Hvis prøveforelesningene eller disputasen ikke godkjennes, kan ny prøve først avlegges seks måneder etter disputasen. Så vidt mulig skal de nye prøvene vurderes av den opprinnelige bedømmelseskomiteen.

§ 9 Tildeling av graden og vitnemål

På grunnlag av instituttets innberetning om at avhandling, prøveforelesning og disputas er godkjent, tildeler rektor kandidaten graden dr. philos.

Vitnemål utferdiges fortløpende av institusjonen, i samsvar med nasjonale retningslinjer for utforming av vitnemål. Institusjonen skal utstede vitnemålstillegg i tråd med gjeldende retningslinjer for Diploma Supplement.

§ 10 Klage

Avslag på søknad om å få avhandlingen bedømt og vedtak om ikke godkjent avhandling, prøveforelesning eller disputas kan påklages etter reglene i forvaltningslovens §§ 28 flg.

Grunngitt klage sendes den instans som har fattet vedtaket, som kan oppheve eller endre vedtaket hvis det finner klagen begrunnet. Dersom klagen ikke tas til følge, sendes klagen til NMBUs sentrale klagenemnd til avgjørelse. Klageinstansen kan prøve alle sider ved det påklagede vedtak.
Dersom instans som har fattet vedtak eller klageinstansen finner grunn til det, kan det oppnevnes enkeltpersoner eller et eget utvalg som skal foreta en vurdering av den foretatte bedømmelse og de kriterier denne bygger på, eller til å foreta en ny eller supplerende sakkyndig vurdering.

§11 Ikrafttreden
Forskriften trer i kraft fra 1.1.2015.

Fra samme dato oppheves *Forskrift for graden dr. philos. ved Universitetet for miljø- og biovitenskap (UMB)* av 16. juni 2005 og *Reglement for graden Doctor philosophiae ved Norges Veterinærhøgskole* av 17. januar 2000.